

## *„Anteprima” az olasz versenyekből*

### I.

Nem tudom, hogy az OKTV-k (más tantárgyakból) mióta léteznek. Azt viszont igen, hogy már szinte mindenből voltak, mikor olaszból még nem.

A „verseny” gondolata tehát úgy vetődött fel, hogy – ha egyszer olaszból nincs OKTV – akkor kellene valami más formát létrehozni, ami az olaszt tanuló gyerekeket hasonló sikerélménnyel tölthetné el, mint mondjuk, az angolosokat, a franciásokat vagy az oroszosokat.

A legelső »olaszverseny« mégse ebből az apropóból jött létre.

### II.

Az első olyan országos olasz versenyt, amit a következő években is rendszeresen követett valami hasonló, 1974-ben, Monoron rendezték. Az én akkori – dózsás – tanítványaim is részt vettek rajta (Nahóczky Judit – későbbi olasz-portugál szakos tanár – lett az egyik első helyezette.)

Hivatalosan sokáig úgy tekintették, mintha ez lett volna az első országos olasz verseny.

Valójában azonban *kilenc évvel ezt megelőzően* (1965-ben) én már rendeztem egyet, noha – kétségtelen: – az én összejövetelem elsődleges célja nem épp a „versenyeztetés” akart lenni.

A diákok – szokásuknak megfelelően – lelkesek voltak, én meg fiatal, és elhatároztam: akkora banzájt csapok Dante ürügyén, amekkorát az „olasz” portáján kishazánkban még nem csaptak. És természetesen az Egyetemi Színpadon, hisz azokban az időkben Magyarországon ez volt minden» kulturális «cirkusz-makszimusz avatott színhelye. A csinnadrattát két részre terveztem: egy monstre színpadi produkcióra – elsősorban a két legnagyobb opusból (az Isteni színjátékból meg az Új életből) –, és utána egy hatalmas, egész országra kiterjedő, kvízre’ (vagy, ahogy akkor szocialistául mondták: „vetélkedőre”) természetesen mindenből, ami erre a Legnagyobb Középkorira vonatkozik. Össz-vissz egy öt-hat órás döbbenetet akartam az Egyetemi Színpadra varázsolni, diákokból, Dantéból (meg belőlem) és hát természetesen az utolsó szóig mindent olaszul.



Herczeg tanár úr tanácsára meghívtam az Olasz Követség minden akkori „eminensét” (én magam ’65-ben már cirka három éve tanítottam az Istitutóban), és – ahogy terveztem – az egész délutánt és estét kitevő program az első szótól az utolsóig valóban olaszul zajlott.

„Dante” Szénási Feri volt (akit az újpesti Könyves Kálmánból vettem kölcsön – ott tanított a feleségem), az est „háziasszonya” meg egy kiváló negyedikes kislányom a Dózsa Györgyből – Jávorcsánszky Mária –; ő mondta reneszánsz kosztümbe bújva, Monteverdi (meg egy-két más „preklasszikus”) zenekíséretével a mindenkori összekötő szövegeket. Körülbelül 60 diákból állt a színészek kara; a további 15-20 „technikaival” együtt ők alkották a stábot. Még egy 10-12 perces filmet is összerittyentettünk a Francesca és Paolo epizódból, melyet előzetesen egy magánstúdióban vettünk fel hét-nyolc – azt hiszem – felejthetetlen éjszakán át (nappal ugyanis a stúdió foglalt volt).

Aztán kezdődött a Quiz - Dantéból (á-tól-cett-ig) – és ezen az országban akkor olaszt tanító minden iskola diákja részt vett. A kvízt Szabó Győző vezette ragyogó humorral és olaszszággal, a győzteseknek meg az Olasz Kultúrintézet adományozott veretes, Dante-korabeli témákkal foglalkozó művészettörténeti könyveket.

A „banzájt” követően az egész stáb összegyűlt egy kőbányai lakásban, és annak rendje és módja szerint megünnepeltük a dicsőséget, ami – hála a tehetséges közreműködőknek – azt hiszem, valóban megérdemelt volt.

Így lett Dante 700 esztendő *Ungheriában*.



a bűvös körbe, ami a „támogatott” tantárgyaknak kijárt.

A hivatalos OKTV olaszból bizony még jó egypár évig váratott magára, ám ezek a versenyek – hála a lelkes tanároknak, meg hosszú időn át Ogonovsky Istvánné szakfelügyelőnek – 1974-től kezdve immár évenként ismétlődtek – hol ebben, hol abban az iskolában. És (hála Istennek!) a *hivatalosaknál*, azt hiszem, jóval sikeresebben, lévén, hogy eredetük is, céljuk is a *spontán szerveződés* volt. (Hosszú ideig *házi versenyeknek* is hívtuk őket), ami a programokat nyilván eleve sokkal színesebbé tette.) A



tető alá hozni.)

Mára – hála az Égnek! – folytatódnak a színes és kellemes légkörű, immár – kiváló tanítványom és barátom, Nyitrai Tamás révén (1984-től 2004-ig országos szaktanácsadó) – hivatalos szakmai támogatást is élvező *házi versenyek*, és természetesen ezzel párhuzamosan az OKTV is működik már egy-két évtizede. Mi több: a hidegháború befejezte óta a versenyek helyezettjeit az *Istituto Italiano di Cultura per l'Ungheria* is zavartalanul támogathatja, és ennek jóvoltából sok olasz tanuló kiváló diák járhatja be érettségi előtt vagy után Európa legszebb országát.

Kotzián Tamás

### III.

Sajnos azonban a klíma Magyarországon azokban az időkben (valljuk be eufemisztikusan) nem volt kedvező ahhoz, hogy egy ilyen országos *performanszt* évenként meg lehetett volna rendezni olaszból (pláne» egyetemi-színpadokon «!), így aztán 9 évig kellett várni arra, hogy – kellő diplomáciával – Monoron létrejőjön egy újabb olasz verseny. Ennek ugyan már valójában nem a színpadi produkció volt a lényege, hanem a tanulmányi verseny, hogy OKTV-k híján (mint utaltam rá fentebb) az olasz is valamennyire bejusson abba

továbbiakban aztán sok kiváló színpadi produkciónak is tanúi lehettünk – például Fábian György kollégám jóvoltából, aki a József Attila Gimnázium diákjaival jó néhány ragyogó jelenetet rendezett a versenyek kiegészítéseként. Ám ezek a versenyek nemcsak színesebbek voltak a hivatalosaknál, hanem egyben sokkal családiasabbak is. Az olasz versenyeknek először az *illegalitás*, később a tradíció olyan „sármot” kölcsönzött, amivel a favorizált tantárgyak aligha büszkélkedhettek. (Pedig elég nagy „ellenszélben” és – magunk közt szólva – bizony nem kevés áldozattal és nem kevés kockázattal kellett ezeket az emlékezetes összejöveteleket

